

ESPURNES BARROQUES

MÚSICA I
EXPERIÈNCIES
AL TERRITORI
BARROC

Mille Regretz

ENSEMBLE CRISTÓBAL DE MORALES

Direcció: Pere Lluís Biosca

Diumenge 1 de juny del 2025, 18h.

Sant Pere de Madrona
PINELL DE SOLSONÈS

Valora'ns

LA TEVA OPINIÓ ENS AJUDA A MILLORAR

Escaneja aquest codi QR
i valora els concerts
d'Espurnes Barroques!

Fes-te amic i consulta la resta de
programació d'Espurnes Barroques!

www.espurnesbarroques.cat

Programa

Josquin Desprez (c.1450-1521)

Mille Regretz

Cristóbal de Morales (c.1500-1553)

Missa "Mille Regretz"

I. Kyrie

II. Gloria

Cristóbal de Morales

Beati omnes qui timent Dominum

Antonio de Cabezón (c.1510-1566)

Tiento del primer tono —orgue sol—

III. Credo

IV. Sanctus

Cristóbal de Morales

Sacris Solemniis, Joseph Vir —orgue sol—

V. Agnus Dei

Cristóbal de Morales

Exaltata est Sancta Dei Genitrix

Josquin Desprez

Mille Regretz

Durada musical aproximada: 70'

Notes al programa

LA MISSA MILLE REGRETZ DE CRISTÓBAL DE MORALES

Cristóbal de Morales és un dels grans noms del Renaixement musical espanyol. Nascut pels volts de l'any 1500 a Sevilla, una ciutat privilegiada per a l'estudi de la música, va iniciar allà una carrera eclesiàstica que el va dur a les catedrals d'Àvila i Plasència —on va ocupar el càrrec de mestre de capella— abans d'arribar a Roma, on es va desenvolupar com a cantant de la capella papal. Anys més tard, amb la salut delicada, va renunciar a la plaça i se'n va tornar a Espanya. Va ser mestre de capella de la catedral de Toledo, una de les més opulents de l'època, tot i que poc després va tornar a Andalusia, on va passar els últims anys de la seva vida. Abans de marxar d'Itàlia, però, conscient dels mitjans que tenia a l'abast, va publicar dos llibres de misses —fet que el fa un dels primers compositors de la història a recopilar la pròpia obra— que van tenir una àmplia difusió.

Autor de música vocal i gairebé sempre litúrgica, amb només un parell d'excepcions, Morales compon en totes les formes sacres importants i fa servir un ampli ventall de tècniques com el cantus firmus, la paròdia, la paràfrasi i l'obstinat. Un recurs habitual en el Renaixement és escriure misses per al culte basades en cançons profanes. De les vint-i-tres de Morales, sis parteixen de tonades de l'època, tres d'espanyoles i les altres sobre melodies estrangeres: dues sobre “L'homme armé” i una —la que sentirem avui— sobre “Mille regretz”.

“Mille regretz” és una cançó popular en francès antic a la qual Josquin Desprez va donar la forma polifònica que enceta i tanca el programa d'aquest concert. El seu estil imitatiu lliure, l'harmonització senzilla i els ritmes flexibles, que anticipen els madrigals i motets del Renaixement, va seduir els contemporanis del compositor francoflamenc tant com la textura i les proporcions.

D'altra banda, sobre aquesta mateixa melodia, també el violista Luis de Narváez va crear una cèlebre variació molt estimada per Carles V, fins al punt de ser coneguda amb el sobrenom de *La canción del emperador*. Per això, és al monarca a qui Morales dedica aquesta missa de paròdia, al llarg de la qual la tonada és sempre reconeixible en la veu més aguda, mentre les altres cinc s'integren imaginativament en un contrapunt que defuig la monotonia.

Així, el compositor demostra el seu domini de l'harmonia funcional, hi fa servir tots els modes i hi introdueix, excepcionalment, seccions homofòniques per destacar paraules o fragments de text importants. Si bé Morales és descrit sovint d'estrangeritzant —possiblement per la influència de Francisco de Peñalosa, importador de la tècnica flamenca i amb qui es va formar a Sevilla, o d'altres noms encara més destacats com Desprez, Gombert o Ockeghem—, més que no pas comparat amb els seus contemporanis espanyols, la seva producció no es lliura de certes característiques peninsulars, com la intensitat d'expressió mística que poua en el catolicisme i una cura especial per la claredat i la concisió formal.

La *Missa "Mille regretz"*, que Morales va compondre a Roma i ens ha arribat en dues edicions —una de 1536, més arcaica, i una de vuit anys més tard, més homogènia— va ser copiada quan el compositor va arribar a Toledo, on es podria haver fet servir en qualsevol festa del santoral o fins i tot en temps de Quaresma, per la pèrdua personal que expressa i el caràcter melancòlic de la melodia en què es basa. En el cas de les misses solemnes, acompanyades de processons a l'entorn de la catedral i segons les descripcions fetes pels contemporanis, els moviments litúrgics s'intercalaven amb motets o trops que comentaven i dotaven de significat específic el text de l'ordinari, tot adaptant-lo al patrocini concret de la missa.

Avui, la *Missa "Mille regretz"* es presenta trufada d'alguns d'aquests fragments afegits, tres del mateix Morales i un tiento —composició sobre un o diversos temes, amb seccions de contrapunt lliure i altres d'imitatiu— per a orgue d'Antonio de Cabezón. *Beati omnes qui timent Dominum* és una de les obres més atractives —i, en molts aspectes, allunyada de l'estil seriós habitual— del compositor sevillà; *Sacris solemniis*, un himne per a la processó del Corpus Christi a Toledo, on es conserva; i *Exaltata est Sancta Dei Genitrix*, una obra més àmplia, en dues parts i mode menor, que descriu l'escena de l'elevació de la Mare de Déu sobre els cors d'àngels al regne del cel.

Cap compositor espanyol del segle XVI no va ser més lloat en vida i durant dos-cents anys després de la seva mort que Cristóbal de Morales, un fet particularment important atès l'elevat nombre de músics talentosos d'aquest període, com Tomás Luis de Victoria i Francisco Guerrero.

Textos

Mille Regretz

Mille regretz de vous habandoner
et deslonger vostre fache'amoureuse.
Jay si grand dueil et paine douloureuse
qu'on me verra brief mes jours desfiner.

Mil pesars d'abandonar-vos
i d'allunyar el vostre rostre amorós.
Sento tant de dol i pena dolorosa
que se'm veurà ben aviat acabar els meus dies.

Beati Omnes qui timent Dominum

Beati omnes qui timent Dominum,
qui ambulat in viis ejus.
Labores manuum tuarum quia manducabis:
beatus es, et bene tibi erit.
Uxor tua sicut vitis abundans
in lateribus domus tuæ;
filii tui sicut novellæ olivarum
in circuitu mensæ tuæ.
Ecce sic benedicetur homo
qui timet Dominum.
Benedicat tibi Dominus ex Sion,
et videas bona Jerusalem
omnibus diebus vitæ tuæ.
Et videas filios filiorum tuorum:
pacem super Israël.

Feliços aquells que temen el Senyor,
que camina pels seus camins.
Perquè menjaràs del treball de les teves mans,
ets beneït, i t'anirà bé.
La teva dona és com una vinya fecunda
al costat de casa teva;
els teus fills són com els brots d'olivera
al voltant de la teva taula.
Heus ací, és així com serà beneït
l'home que tem el Senyor.
Que el Senyor et beneeixi des de Sió,
i que vegis el bé de Jerusalem
tots els dies de la teva vida.
I que vegis els fills dels teus fills:
pau a Israel.

Exaltata est sancta Dei genitrix

Exaltata est sancta Dei genitrix.
Super choros angelorum
ad caelestia regna
Maria virgo caelos ascendit:
Gaudete, quia cum Christo
regnat in aeternum.

La santa Mare de Déu ha estat exaltada.
Per sobre dels cors dels àngels
als regnes celestials,
la Verge Maria va pujar al cel:
alegra't, perquè regna
amb Crist per sempre.

Missa Mille Regretz

Kyrie

Senyor, tingueu pietat.
Crist, tingueu pietat.
Senyor, tingueu pietat.

Glòria

Glòria a Déu a dalt del cel,
i a la terra pau als homes que estima el Senyor.
Us lloem. Us beneïm. Us adorem. Us glorifiquem.
Us donem gràcies per la vostra immensa glòria,
Senyor Déu, Rei celestial, Déu Pare omnipotent,
Senyor, Fill unigènit, Jesucrist, Senyor Déu, Anyell de Déu, Fill del Pare,
vós, que lleveu el pecat del món, tingueu pietat de nosaltres;
vós, que lleveu el pecat del món, acolliu la nostra súplica;
vós, que seieu a la dreta del pare, tingueu pietat de nosaltres;
perquè vós sou l'únic Sant, vós l'únic Senyor,
vós l'únic Altíssim, Jesucrist, amb l'Esperit Sant,
en la glòria de Déu Pare. Amén.

Credo

Crec en un sol Déu, Pare totpoderós,
creador del cel i de la terra,
de totes les coses visibles i invisibles.
I en un sol Senyor, Jesucrist,
Fill unigènit de Déu,
nascut del Pare abans de tots els segles.
Déu nat de Déu,
Llum resplendor de la Llum,
Déu veritable nascut del Déu veritable,
engendrat, no pas creat,
de la mateixa naturalesa del Pare:
per ell tota cosa fou creada.
El qual per nosaltres els homes
i per la nostra salvació, davallà del cel.
I, per obra de l'Esperit Sant,
s'encarnà de la Verge Maria,
i es féu home.
Crucificat després per nosaltres
sota el poder de Ponç Pilat;
patí i fou sepultat,
i ressuscità el tercer dia,
com deien ja les Escriptures,
i se'n pujà al cel, on seu a la dreta del Pare.
I tornarà gloriós a judicar els vius i els morts,
i el seu regnat no tindrà fi.
Crec en l'Esperit Sant, que és Senyor i infon la vida,
que procedeix del Pare i del Fill.
I juntament amb el Pare i el Fill és adorat i glorificat;
que parlà per boca dels profetes.
I en una sola Església, santa, catòlica i apostòlica.
Professo que hi ha un sol baptisme
per a perdonar el pecat.
I espero la resurrecció dels morts,
i la vida de la glòria. Amén.

Sanctus

Sant, Sant, Sant,
Sant és el Senyor, Déu de l'univers.
El cel i la terra són plens de la vostra glòria.
Hossanna a dalt del cel.
Beneït el qui ve en nom del Senyor.
Hossanna a dalt del cel.

Agnus Dei

Anyell de Déu,
que lleveu el pecat del món,
tingueu pietat de nosaltres.
Anyell de Déu,
que lleveu el pecat del món,
doneu-nos la pau.

Fitxa artística i biografies

Ensemble Cristóbal de Morales

Anna Piroli, *soprano*

Eulàlia Fantova, *mezzosoprano*

Oriol Guimerà, *tenor*

Ferran Mitjans, *tenor*

Massimo Lombardi, *tenor*

Ferran Albrich, *baríton*

Juan de la Rubia, *orgue*

Pere Lluís Biosca, *director*

ENSEMBLE CRISTÓBAL DE MORALES

L'Ensemble Cristóbal de Morales neix el novembre de 2023 a Barcelona sota la direcció musical de Pere Lluís Biosca, qui uneix un grup de cantants que, més enllà de ser intèrprets solistes d'incipient trajectòria, son també músics especialitzats en interpretació de música polifònica i coral amb presència en alguns dels cors més rellevants d'Europa.

El reduït nombre de cantants, fixes en la majoria de projectes i concerts, permet a l'Ensemble viatjar entre èpoques i estils musicals des del Segle d'Or espanyol i el Renaixement fins a la interpretació de música del segle XXI.

El llançament del seu primer CD el febrer de 2024 inclou gravacions inèdites de diverses misses de Cristóbal de Morales, qui dona el nom al grup, i que ha estat reconegut per revistes musicals com Revista 440, Enderrock o Premis Clavé, com a millor disc de música clàssica de 2024. Aquesta temporada es presenta el seu segon treball discogràfic amb obres del mateix compositor i s'inicia la col·laboració en diversos festivals de reconegut prestigi.

PERE LLUÍS BIOSCA

Considerat com un dels directors catalans de música vocal amb més projecció, manté una intensa activitat com a director i pedagog de la direcció coral. Es formà a Barcelona amb Mireia Barrera, Josep Vila i Pierre Cao, i a Hèlsinki amb Matti Hyökki.

La seva discografia es centra en compositors catalans del Barroc, Josep Mir i Llussà, Tomàs Milans amb l'ensemble vocal La Xantria i Joan Cererols amb el Cor de Francesc Valls. Participa regularment en diversos festivals i cicles de concerts, on dirigeix repertori que comprèn des del Renaixement fins a la música actual.

Fins el 2016 ha estat titular del Cor de Cambra ARSInNOVA de Barcelona, Premio Nacional de Canto Coral (Gijón 2013). Com a director convidat (2015) al Cor de Noies de l'Orfeó Català va oferir diversos concerts dedicats a la música d'Arvo Pärt, rebent consells del mateix compositor. També ha treballat en produccions del Gran Teatre del Liceu preparant les parts corals de diverses òperes.

Actualment és director titular del Cor Francesc Valls de la Catedral de Barcelona (des del 2015), del Cor Madrigal de Barcelona (des del setembre del 2019), membre fundador de l'Ensemble Cristóbal de Morales (novembre de 2023) i professor de direcció a l'Escola Superior del Taller de Músics i professor col·laborador del Conservatori del Liceu.

JUAN DE LA RUBIA

Organista Titular de la Basílica de la Sagrada Família, és natural de la Vall d'Uixó (Castelló), on inicià els estudis de la mà del seu pare i Ricardo Pitarch. La seva formació, esdevinguda en diverses capitals europees, comptà amb el mestratge d'Óscar Candendo, Wolfgang Seifen, Michel Bouvard i Montserrat Torrent, a més d'Olivier Latry i Ton Koopman. Durant els seus inicis rebé fins a cinc Premis Extraordinaris en diverses especialitats a més del Primer Premio del Concurso Permanente de Juventudes Musicales de España (2002) i el Premi El Primer Palau (2004), guardons que contribuïren a impulsar notablement la seva carrera.

La seva activitat incessant com a solista, director, acompanyant i continuista l'ha portat a trepitjar els principals escenaris d'una trentena de països arreu del món entre els quals destaquen l'Auditorio Nacional de Música de Madrid, Konzerthaus de Berlín, Gewandhaus de Leipzig, Elbphilharmonie d'Hamburg, les catedrals de Colònia, Westminster, Bogotá, Ciutat de Mèxic i Tunísia, St. Sulpice de París, o el teatre Mariinsky i la Philharmonia de Sant Petersburg, entre d'altres.

De la Rubia ha actuat com a solista amb orquestres com la Freiburger Barockorchester, Kammerorchester Carl Philipp Emmanuel Bach, Orquesta Nacional de España, Orquesta Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya, Orquesta Barroca de Tenerife, Orquesta Sinfónica del Principado de Asturias, Orquesta Sinfónica de Galicia, Orquesta de la Comunidad de Madrid, Orquesta de la Comunitat Valenciana, Orquesta Ciudad de Granada, o l'Orquesta de Cuerdas de Bogotá. Així, ha treballat amb directors com Andrew Grams, François-Xavier Roth, Carlos Mena, Simon Halsey, Salvador Mas, Kazushi Ono, Víctor Pablo Pérez o Simon Rattle.

Ha col·laborat, també, amb les principals formacions corals del país i amb solistes com Asier Polo, Mireia Farrés, Raquel Lojendio, Marta Mathéu, Carolyn Sampson o Philippe Jaroussky, amb qui va enregistrar el CD "Sacred Cantatas" (Erato, 2016), nominat a un Premi Grammy el 2018.

En l'última dècada, de la Rubia també s'ha especialitzat en la improvisació sobre pel·lícules de cinema mut entre les quals destaquen *Faust* i *Nosferatu* de Murnau o *Metropolis* de Lang. I darrerament, amb l'impuls de la Fundació Espurnes Barroques, ha creat juntament amb Josep Barcons l'Orquestra del Miracle, que dirigeix, i que ha actuat ja en escenaris com els del propi festival, L'Auditori i El Palau de la Música.

ANNA PIROLI, soprano

Nascuda a Cremona, és una cantant polifacètica que abraça repertori de varietat estilística des de la música antiga fins a la vocalitat contemporània. Graduada al Conservatori de Milà, treballa amb grups corals com la Capella Nacional de Catalunya, Collegium Vocale Gent, Il Pomo d'Oro o la Cetra Barockorchester. Durant el 2024, debuta rols en *Dido & Aeneas* de Purcell, *Ogres de Vosecek*, Missa en si menor de J.S. Bach o *Un mar de músicas* amb Jordi Savall.

EULÀLIA FANTOVA, mezzosoprano

Inicia la seva formació al Conservatori de Badalona com a pianista i cantant, graduant-se a l'ESMUC a Barcelona. Actualment és cantant resident del Cor Francesc Valls resident a la Catedral de Barcelona així com professora a l'Orfeó Català del Palau de la Música i de l'Institut del Teatre de Barcelona, on realitza una reconeguda tasca pedagògica. Col·labora també amb la Capella Nacional de Catalunya de Jordi Savall, Irini Ensemble o la Fura dels Baus. És membre fundadora de l'Ensemble Cristóbal de Morales.

ORIOL GUIMERÀ, tenor

Inicia estudis musicals a l'Escolania de Montserrat i es gradua a l'ESMUC de Barcelona com a fagotista. Col·labora en destacats conjunts vocals com Capella Reial de Catalunya, Cor de Cambra del PMC o Cor Francesc Valls, essent membre fundador del Cor Cererols. És també membre del quartet vocal Cantoría. Ha estat guanyador de la Beca Bach Barcelona el 2020 per la fundació Salvat.

FERRAN MITJANS, tenor

Inicia els seus estudis musicals de cant i violoncel a l'Escolania de Montserrat. Tot i estudiar fisioteràpia, prossegueix estudis musicals al Conservatori del Liceu i obté l'any 2018 la Beca Bach de la Fundació Salvat, així com el Màster de Lied a l'ESMUC. Col·labora habitualment amb Collegium Vocale Gent, Capella Reial de Catalunya o Vox Luminis. Destaca en la seva carrera com a solista a la gravació de la *Passió segons Sant Joan* amb Jordi Savall. És membre fundador de l'Ensemble Cristóbal de Morales.

MASSIMO LOMBARDI, tenor

Format a Itàlia i Bèlgica, és graduat en guitarra clàssica al Conservatori de Torino. Col·labora amb múltiples cors i ensembles vocals com Vox Luminis, La Cetra, Concerto Italiano, Il Pomo d'Oro... Fundador de "I Disinvolti", dedica també la seva carrera solística a la interpretació d'obra de Monteverdi i Bach, així com música inèdita del Seicento italià.

FERRAN ALBRICH, baríton

Format com a violoncel·lista a Alemanya i als Estats Units, aconsegueix premis com la Beca Pau Casals o el Premi Ravel durant la seva etapa d'instrumentista. Graduat al Conservatori Liceu de Barcelona com a cantant, és guanyador del Concurs Permanent de Joventuts Musicals d'Espanya, així com academista de la Schubertiada de Vilabertran. Cantava com a solista amb múltiples orquestres estatals, així com amb ensembles historicistes com La Cetra o Vespres d'Arnadí, debutant a sales d'Espanya, Itàlia o Àustria. És membre fundador de l'Ensemble Cristóbal de Morales.

Tast gastronòmic

Inés Rosales - inesrosales.com

Celler Collbaix-El Molí - cellerelmoli.com

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament
de Cultura

Diputació
Barcelona

Diputació de Lleida
La força dels municipis

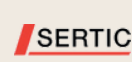
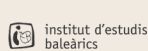
GOBIERNO DE ESPAÑA
MINISTERIO DE CULTURA

Amb la col·laboració especial de:

Sabadell
Fundació

Amb la col·laboració de:

Amb l'ajuda de:

Gestoria Mas Solsona SL · Instal·lacions AGE · Oli Migjorn · Alapont SA · Knauf · Solsona Experience · Oliva Torras · La Mare Cultural · Tèxtil Olius · Òptica Jané · Vidres Solsona · Fustes Jané · La Farga del Solsonès · Farmàcia Òptica Casas · Farmàcia M. Teresa Comas Riu · Òmnium Segarra · Koobin · Constructora de Solsona · Espar Sala · Fusteria Espiral · Gestoria Bials Forumgestió Assessors · Ganivets Pallarès · Carnisseria Solvi · La Salivera · Càmping La Ribera · Allotjaments El Miracle · Hotel El Monegal · Hotel Sant Roc · La Garriga de Castelladral · Urbi Apartments · MMPlats · Casa d'Espiritualitat del Miracle · El Firabar Acústic Barna · Associació d'Amics de Vergós Guerejat · Associació cultural Riubrogent · Associació Amics de Coaner Distribucions Feu · Cuadrench arquitectura

Productors:

Jordi Roca · Casa Dalmases · Cafès Gener · November Tea · Forn Coma · Celler Abadal · Torre Lluvià (DO Pla de Bages i AMPANS) · Col·lectiu Eixarcolant · Mel Solsonina · Casa Cacao · Parc de les Olors de Claret · Carquinyolis del Miracle Formateria Cal Pujolet · Mel de Su · El Rosal · Pàmies Vitae · Aromes de Montserrat · Trufats · Pla d'Abella · Celler Comalats Granja Godall · Casa Guspí · L'Aubagueta · Oli Migjorn · Sal de Cardona · Ous de Simats · Pastoret · La Garbiana · Xocolates Aynousé · Selecte Wine Store · Pastisseria El Príncep · Cellers Domenys · Vins Piteus · Comunitat marroquina de Guissona · L'Olivera · Pastisseria Cal Santa · Fidel Serra · Torrons Vicens · El Celler de Mura · La Cabana d'en Geli · Inés Rosales · Celler Collbaix-El Moli · Forn Pastisseria Camps · Restaurant Crisami · Celler Grau i Grau · Fruits secs Borges · Fruits secs Rius

Mitjans col·laboradors:

Espurnes Barroques és membre de:

